

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Nabi Avcı tarafından, Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 98'inci maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim. 21.08.2015

Filiz Kerestecioğlu
İstanbul Milletvekili

Türkiye'de, resmi rakamlara göre 1.8 milyon, bazı STK'ların paylaştığı resmi olmayan rakamlara göre ise 2.5 milyon civarında mülteci yaşıyor. BM verilerine göre mültecilerin %55'e yakını 18 yaş altında! Mülteci çocuklar, okullarda dil engeli ile karşılaşılıyor, Türkiyeli çocuklara uyum sağlamakta zorlanıyor; eğitim sistemleri arasındaki uyuşmazlık ve savaşın yarattığı travmaya bağlı psikolojik sorunlarla boğuşuyorlar. Yoksullukla da birleşen bu tablo sebebiyle, ne yazık ki, Türkiye'nin UNICEF ile paylaştığı resmi rakamlara göre dahi Türkiye'de yaşayan mülteci çocukların yalnızca %17'si okula devam edebiliyorlar.

Türkiye'de, Suriyeli mülteci çocuklara eğitim vermek üzere çeşitli özel okullar ile STK'ların, Hayırseverlerin, Cemaatlerin ve MEB'in desteklediği okulların kurulduğu ve bu okullarda İmam Hatip lisesi mezunu, formasyon eğitimi almamış kişilerce dini ağırlıklı bir eğitim verildiği basına yansımıştır.

Eğitimlerine devam edemeyen çocuklar ise zorunlu olarak çok düşük ücretlerle, güvencesiz ve kayıtsız işlerde çalışmakta, kız çocukları erken yaşta evlendirilmekte; çocuklar yoksulluk ile baş edemeyen ailelerinin yanında insan kaçakçılarıyla Batı ülkelerine geçmeye çalışmaktalar.

Oysa, Türkiye Cumhuriyeti, 20 Kasım 1989 tarihli Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni imzaladığı tarihten bu yana, uyruğu ne olursa olsun tüm çocukların eğitim hakkını güvence altına alan Çocuk Hakları Bildirgesi'nin gereklerini uygulamayı taahhüt etmiştir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin özellikle 28. maddesi ile de çocukların eğitim hakkı güvenceye alınmıştır. Sözleşmeye taraf devletler, ilköğretimi zorunlu ve parasız hale getirme ve orta ile yükseköğretimi herkes için ulaşılabilir kılma yükümlülüğü taşımaktadırlar. Bunun yanında, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış ve ülkesine geri dönemeyen mültecilerin haklarını düzenleyen, Suriyeli mülteciler için hazırlanmış Ekim 2014 tarihli Geçici Koruma Yönetmeliği ve Yabancılarla Yönelik Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Genel

gesi, mülteci çocukların eğitimlerinin düzenlenmesinden MEB'in sorumlu olduğunun, çocukların MEB'e bağlı okullarda ve Suriyelilere yönelik olarak oluşturulmuş Geçici Eğitim Merkezlerinde eğitim alabileceklerinin altını çizmektedir.

Türkiye'deki mültecilerin yukarıda söz ettiğimiz eğitim sorunlarının yanı sıra, eğitim üzerine yapılan bağımsız araştırmalar konusunda da sorunlar vardır. Bu alandaki bağımsız araştırmalar, mültecilere yönelik doğru politikaların oluşturulması için büyük önem taşımaya rağmen, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Nisan ayının sonunda tüm üniversitelere bir yazı göndererek, Suriyelilerle ilgili saha çalışması yapılmasını İçişleri Bakanlığı'nın onayına bağladığını bildirmiş; böylece eğitim alanındaki araştırmacıların önüne de ciddi bir engel çıkarılmıştır.

Bu bağlamda,

- 1) Türkiye'de, Suriyeli mülteci çocuklara eğitim vermek üzere çeşitli özel okullar ile STK'ların, Hayırseverlerin, Cemaatlerin ve MEB'in desteklediği okulların kurulduğu basına yansımıştır. Türkiye'de Suriyeli mülteci çocuklara eğitim veren kaç okul ve okullara devam eden kaç çocuk vardır, bu okullar hangi statüde kurulmuştur, okulların müfredatı Bakanlığınız tarafından mı oluşturulmuştur? Bu okullarda ağırlıklı olarak dini eğitim verildiği doğru mudur?
- 2) Bakanlığınıza bağlı devlet okullarında Türkiyeli çocuklarla birlikte eğitimlerine devam eden kaç Suriyeli mülteci çocuk vardır?
- 3) Suriyeli ve Iraklı mülteci çocuklara anadillerinde eğitim verilmekte midir? Örneklerini sıralayabilir misiniz?
- 4) Eğitimine devam edemeyen çocukların zorunlu olarak çok düşük ücretlerle, güvencesiz ve kayıtsız işlerde çalışması ve kız çocuklarının erken yaşta evlendirilmesi karşısında Bakanlığınızın çocukların tekrar okula dönmelerini sağlayacak bir çalışması var mıdır?
- 5) İmam Hatip lisesi mezunu, formasyon eğitimi almamış kişilerin Geçici Eğitimci sıfatıyla görevlendirildiği doğru mudur?
- 6) Yeni eğitim öğretim yılında Suriye'den ve Irak'tan gelen Mülteci çocukların eğitime başlaması için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 7) Göçmen ve mültecilikle ilgili yapılan çalışmalar, dünyada bu tür büyük göç vakalarının yaşandığı ülkelerde, sorun çözüldükten sonra dahi, geri dönüşlerin %30-40 civarında olduğunu göstermektedir. Önemli bir kısmı Türkiye'de yaşamaya devam edecek mülteci çocukların eğitim haklarından yararlanamamaları dolayısıyla ileride yeterince eğitim alamamış, vasıfsız bir işgücü oluşacağı tahmin ediliyor. Bakanlığınız bu konuyla ilgili uzun erimli bir planlama yapmış mıdır?
- 8) Toplumsal, siyasal, kültürel ve ekonomik sorunları özgürce araştırmak ve elde ettiği bilgiyi toplumla özgürce paylaşmak üniversitelerin, dolayısıyla akademisyenlerin temel görevleri değil midir? YÖK, bağımsız araştırmaları engelleyerek neden Suriyeli mülteci çocukların eğitimde yaşadıkları problemler gibi pek çok konuda doğru politikaların oluşturulmasının önüne geçmektedir?